

КОРДУБА Мирон Михайлович (псевд. і крипт.: К. М. К., Кор. М., Буковинець та ін.; 02. 03. 1876, с. Острів, нині Терноп. р-ну Терноп. обл. — 02. 05. 1947, Львів) — історик, історіограф. Дід [Б. Білінського](#). Доктор філософії (1898), професор (1920). Дійсний член НТШ (1903). Закін. Академ. гімназію у Львові (1893), навч. у Львів. (1893–95) та Віден. (1895–98) університетах. Був президентом студент. товариства «Січ» у Відні (1897), ред. його однойм. друк. органу (1898). Учень [М. Грушевського](#). Захистив дис. «Суспільні верстви та політичні партії в Галицькій князівстві XIII ст.». Працював у б-ці Віден. університету (1898–1900), учителював у Чернівцях (1900–19); водночас 1913–14 — ред. часопису «Україна». 1901 обраний чл. і скарбником Укр. істор. товариства у Чернівцях. Вивчав слов'ян. топоніми Буковини, які виклав у брошурі «Найдавніші оселі на Буковині» (1905). У 1906–12 за дорученням М. Грушевського досліджував у архівах Бухареста, Відня та Москви документи періоду Визв. війни під проводом Б. Хмельницького (результати вміщено у 12-му томі «Жерел до історії України-Руси», Л., 1911). Під час 1-ї світової війни за завданням Союзу визволення України опікувався культ.-осв. роботою у таборі Зальцведель (Німеччина), де утримували бл. 30 тис. полонених українців — вояків рос. армії. 1918–19 — чл. Буковин. крайового комітету Укр. нац. ради, радник консульства ЗУНР у Відні. Учителював у гімназіях Львова (1919–29); за сумісництвом — співорганізатор, проф., декан філос. факультету Укр. (таєм.) університету в Львові (1920–25); голова Істор.-філос. секції (1920–34) та чл. багатьох комісій НТШ; чл. Археогр. комісії (від 1926) та Істор. секції (від 1928) ВУАН; член-кореспондент Укр. соціол. інституту в Празі (від 1927). У 1928 взяв участь у засіданні Істор. секції ВУАН (Київ) з нагоди 20-ї річниці смерті В.

Антоновича. Після повернення відзначив тотал. контроль держави за приват. життям в УСРР. Від 1929 — у Варшав. університеті: 1934–37 — екстраординар., 1937–39 — ординар. проф. історії України гуманітар. факультету (серед його учнів — [Є. Гедройц](#)); водночас від 1934 — дійс. чл. Варшав. інституту дослідж. нац. справ, від 1938 — почес. чл. Укр. наук. інституту у Варшаві. Публікувався у багатьох фахових укр., польс., нім., франц. вид.; намагався залагодити укр.-польс. суперечності. На сторінках ЛНВ ініціював дискусію про походження укр. нації. Учасник 7-го і 8-го міжнар. істор. конгресів. Від 1941 — дійс. чл. Укр. істор.-філол. товариства у Празі; 1941–44 — співроб. 6-ки НТШ і вчитель г-зій у Львові; від 1944 — у Львів. університеті: 1945–47 — завідувач кафедри історії пд. і зх. слов'ян; за сумісництвом 1944–46 — старший науковий співробітник Львів. відділ. Інституту історії України АН УРСР. Наукові дослідження: істор. географія, історія Галицько-Волин. князівства, доба козаччини. У післявоєнні роки як учень М. Грушевського зазнав морал. терору з боку прокомуністично налашт. викл. Львів. університету, однак категорично відмовився виступити із критикою істор. концепцій і поглядів учителя. Зібрав бібліогр. картотеку з історії України (73 тис. карток), частину якої видано під назвою «Бібліографія історії українсько-польських відносин: суспільно-політичні та економічні процеси. За матеріалами картотеки Мирона Кордуби» (Л., 2009).

Основні праці

Суспільні верстви та політичні партії в Галицькій князівстві XIII ст. Т. 1. Л., 1900; Молдавсько-польська границя на Покуття по смерті Стефана Великого // Наук. зб., присвяч. проф. М. Грушевському учениками й прихильниками з нагоди його десятилітньої наук. праці у Галичині (1894–1904). Л., 1906; Ілюстрована історія Буковини. Чц., 1906; Венецьке посольство до Хмельницького (1650 р.) // Зап. НТШ. 1907. Т. 78, кн. 4; Північно-Західна Україна. Відень, 1917; Територія і населення України. Відень, 1918; Земля свідком минулого: Географічні назви як історичне жерело. Л., 1924; Західне пограниччя Галицької держави між Карпатами та долиною Сяном. 1925; Максимович і перші досліди над українськими географічними назвами // Зап. НТШ. 1927. Т. 149; Що кажуть нам назви осель. Л., 1938; Болеслав Юрій II: Останній самостійний володар Галицько-Волинської держави: З нагоди 600-ліття його смерті. Краків, 1940; Історія Холмщини й Підляшшя. Краків, 1940.

Рекомендована література

1. Пісковий С. М. М. Кордуба та його «Бібліографія історії України» // Наук.-інформ. бюл. Архів. упр. УРСР. 1963. № 6;
2. Прицак О. Мирон Кордуба і його життя // Дзвін. 1990. № 7;
3. Федорів І. Мирон Кордуба в історії України (кінець XIX – перша половина XX ст.). Т., 2001;
4. Дашкевич Я. Мирон Кордуба зблизька // Пам'ять століть. 2001. № 6;
5. W. Pedycz. Myron Korduba (1876–1947) // Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku. Rzeszów, 2007;
6. Піх О. Мирон Кордуба – історик і бібліограф // Бібліографія історії укр.-польс. відносин: суспільно-політ. та екон. процеси: За мат. картотеки М. Кордуби. Л., 2009.

Ф. І. Стеблій

Бібліографічний опис:

Кордуба Мирон Михайлович / Ф. І. Стеблій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3511>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).